

V kratkem času se bo izrazila želja po čbelarskem slovstvu, i ne bo čuda, ako se bodo tudi pri nas dozdej še pogrešana čbelarska društva ustanovila, kakoršna že danes nahajamo po deželah, kjer čbeloreja na viši stopinji stoji. Do vspeha nam Bog pomoz!

Gospodarske novice.

* Po sklepu c. kr. ministerstva za kmetijstvo se je v Gorici ustanovil inštitut, v katerem se bojo poskušnje delale s svilnimi (židnimi) črviči. Pravila tega državnega poskuševališča so z najvišim sklepom od 2. t. m. potrjena. Najeto je v ta namen Seppenhoferjevo poslopje poleg stare ceste proti Sočkemu mostu. — Imenovan je že tudi vodja te nove nove naprave, in sicer gosp. Friderik Haberlandt, profesor na višem kmetijskem učilišču v ogerskem Starem Gradu (Ung. Altenburg). Prof. Haberlandt je, kakor „Domo vina“ piše, prišel že preteklo soboto v Gorico na ogled, pa ne ostane še tukaj, dokler ne končá svojih predavanj v Starem Gradu.

* Našim bralcem je znano, da je c. k. ministerstvo kmetijstva lani razpisalo darilo temu, kdor pové, kako bi se dala kmetijska sol brez škode za živino in brez velicih stroškov pokvariti tako, da bi ne bila za rabo človeškemu živežu. Konec preteklega leta je iztekel čas, da se oglasi, kdor ima tako iznajdbo. Oglasilo se jih je 223 — in nekteri s prav čudnimi, smešnimi in neumnimi svéti. 12. dne p. m. se je komisija, ki je preiskavala te svete, sešla v dunajski živinozdravnišnici in je prevdarila vsa nasvetovana sredstva — al ne enega ni za dobrega spoznala. Ne bo tedaj družega ostalo nego to, da se kamnena sol (sol v podobah kamna) po starodavnem načinu tako predrugači, da ni za rabo človeško, za živino pa dobra. — Človeka srcé boli, ako vidi, kako je vlada skoparila s to mrvico živinske soli, ki jo je — dosti žalostno! — ubogo ljudstvo prenarejalo sebi v živež, zdaj pa na milijone centov kuhinjske soli gré v pogubo v solinah Veličkinih zato, ker tukajšnji ravnatelj niso bili zadovoljni s tem, kar je Bog solne zaloge položil v podzemeljske jame!

* Kar so Francozi prvi začeli prešano senó iz Francoskega pošiljati svoji armadi v Afriko, se vožnja prešanega sená križem po svetu čedalje bolj razširja. Bralcem „Novic“ je znano, koliko sená kranjskega, štajarskega itd. je v krimski vojski šlo čez morje. Kmetijski časnik „Baltische Wochenschrift“ pretresa to kupčijstvo gledé na Rigajski trg. On pravi, da takrat, ko bodo ruske železnice do step (puščavah) notrajnega Ruskega gotove, bode trgovina s prešano mrvo prav velika. — Naj omenimo pri tej priliki, da najbolje mašine, s katerimi se senó preša, se dobivajo v fabriki Boróša in Eichmanna v Pragi.

* Sirarstvo na Angležkem čedalje bolj napreduje in trgovina s sirom je neizmerno velika, kajti Angleži povžijejo sira sila veliko; ni ga kosila in južine, da ne bi Anglež ne jedel sira; sir s kruhom je mnogim delavcem ves živež opoldne. V sami grofiji Chester (Čester), kjer se izdeluje po vsem svetu dobroznani česterski sir, ga čez leto in dan naredé okoli 20 milijonov funtov, in 90.000 krav imajo samo za to, da iz njihovega mleka delajo sir.

* Kobilstva, ktera izrejšajo vojaške konje, so razdeljena zdaj v taka, ki spadajo pod c. kr. dunajsko ministerstvo kmetijstva, in taka (kakor kobilstva v Mezöhegyes-u, Babolni in Kisber-u), ki spadajo pod ogersko ministerstvo. Vojaški uradniki ostanejo v obénem stanju vojništva, drugi uradniki za gospodarstvo, gozdarstvo in stavstvo se razcepijo na dvoje. — Kaj pač si avstrijski plačevalci davkov mislijo o tej razdelitvi? —

Obrtnijske stvari.

Iz zapisnika

seje kupčijske in obrtnijske zbornice kranjske

17. decembra 1868.

Visoko c. k. ministerstvo kupčijsko je pozvalo tukajšnjo zbornico, naj razodene one želje in nasvetuje one premembe sedanje obrtnijske postave, ktere se jej dozdevajo pripravne, da se povzdigne in okrepeča obrtnijstvo naše.

Ko tajnikov namestnik prebere obširno poročilo odborovo, začne govoriti predsednik gosp. V. C. Supan ter pred vsem hvali dobro voljo visoke vlade, ktera želi, da bi brez ovinkov izrekli izvedenci svoje želje in nasvetovali premembe o sedanji obrtnijski postavi. Ko na ponovljeno pozvanje, naj izreče, komur drago, svoje želje, se ne oglasi nobeden, govori gosp. V. C. Supan blizo tako-le:

„Dovolite, gospôda, da o tej reči, ktero jaz štejem za najvažnejšo, nekoliko besed spregovorim.

20. decembra 1868. bo deset let, kar smo dobili postavo obrtnijsko, in 1. maja 1868. leta je preteklo 8. leto, kar ima ta postava moč. Da, gospôda! če pomislím, v koliko brošurah, polnih stare teorije, je bila slavno pozdravljena obrtnijska prostost kot najlepša spomladanska zora obrtnijskim stanovom, — a kako žalostne so danes razmere kupčijske in obrtnijske! — ne zdi se mi treba dolgo besedovati in gledati v daljne kraje; ostanimo le pred svojim pragom, pa oglejmo si podobo, ktera se kaže našim očém domá in posebno v našem glavnem mestu.

Gospôda! nepristano sem že 30 let pri kupčiji tega glavnega mesta, pa še nikoli se ni videla taka otrpčnost kakor dandanes. Povedati vam morejo še stareji in zvedenejši možje od mene, da niti pred, niti med invazijo francosko, in niti po tej niso bili tako žalostni časi za kupčijo in obrtnijo v našem mestu, kakor so žalibog, zdaj!

Ni dolgo, kar je naše mesto slovelo zaradi svojih kupčijskih in kreditnih razmer, in Ljubljana je bila med vsemi kupčijskimi mesti Avstrije najbolj priljubljena, kar morem reči iz svoje lastne skušnje. Al čuditi se ne more nikdo na tem, da se je toliko novih kupčij, in to posebno v našem mestu, ustanovilo, ako pomisli, da samostojnemu biti mika vsacega človeka!

Žalibog, da je marsikter mlad in nadepoln obrtnik, ki je komaj dve leti ali le nekoliko mesecev sam gospodaril, moral spoznati žalostno resnico, da si s tem, ker je prehitro kupčijo začel in hrepenel po samostojnosti, za ktero se ne zahtevajo nobeni pogoji več, vso svojo prihodnost pokvaril; — tako neugodno poganjanje mladih začetnikov pa škoduje tudi vsem starejim kupčijam. — Istina je, da taka neugnana konkurencija kupčijska uniči najboljši trg, najboljši razmere tržne in kreditne! — To je resnica, ktere nihče ne more tajiti.

Gospôda! Mnogo vzrokov imam zdaj, ne govoriti natančneje niti o obrtnijski prostosti niti o sistemi proste kupčije, dasiravno bi mi to lahko bilo za to, ker se že več let neprenehoma učim narodno gospodarstvo in razmotrujem socijalno in kupčijsko politiko družih držav.

Da me vsak prav razume, izrekam le to, da bi se zeló motil, kdor misli, da sem v principu nasprotnik kteri koli prostosti. Odločno sem za vsako prostost, al le tadaj, kadar je ona v zvezi in soglasji s tem, kar napravi ljudski blagostan. Puhla sama fraza „prostost“ pa mi ni nič, sicer bi se moglo tudi trditi, da se divjakom na svetu najbolje godi.